

Правове регулювання господарської діяльності в агропромисловому комплексі України

В учебном пособии освещены особенности правового регулирования производства, переработки и реализации сельскохозяйственной продукции в агропромышленном комплексе Украины. Раскрыто понятие, правовые основы и законодательное регулирование хозяйственной деятельности в АПК, особенности осуществления сельскохозяйственного производства в сфере растениеводства и животноводства, а также специфику нормативно-правового обеспечения качества и безопасности сельскохозяйственной продукции.

Учебное пособие будет полезно широкому кругу читателей: студентам юридических и аграрных специальностей, преподавателям, аспирантам, юристам-практикам, работникам органов государственной власти и местного самоуправления, ученым, которые работают над аграрно-правовой и смежной тематике, всем, кто интересуется спецификой правового регулирования хозяйственной деятельности в аграрном секторе экономики Украины.

Т. О. КОВАЛЕНКО

С. І. МАРЧЕНКО

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ
УКРАЇНИ**

Навчальний посібник

Київ – 2015

УДК 340.132:338.43](477)
ББК 67.9(4Укр)0+65.9(4Укр)32
К56

Авторський колектив:

Коваленко Т. О. — доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри земельного та аграрного права юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(розділи 2, 3, 4, 6, 7, 8, 12)

Марченко С. І. — кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри земельного та аграрного права юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(розділи 1, 5, 9, 10, 11)

Рецензенти:

Щербина В. С. — доктор юридичних наук, професор,
академік Національної академії правових наук України

Носік В. В. — доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент Національної академії правових наук України

*Рекомендовано до друку
рішенням Вченої ради юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
(протокол № 9 від 27 червня 2014 р.)*

Коваленко Т. О., Марченко С. І.

К56 Правове регулювання господарської діяльності в агропромисловому
комплексі України : навч. посібник / Т. О. Коваленко, С. І. Марченко. — К. :
Юрінком Інтер, 2015. — 296 с.

ISBN 978-966-667-628-6

У навчальному посібнику висвітлено особливості правового регулювання виробництва, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції у агропромисловому комплексі України. Розкрито поняття, правові засади та законодавче регулювання господарської діяльності в АПК, особливості здійснення сільськогосподарського виробництва у сфері рослинництва та тваринництва, а також специфіку нормативно-правового забезпечення якості та безпечності сільськогосподарської продукції.

Навчальний посібник буде корисним широкому колу читачів: студентам юридичних та аграрних спеціальностей, викладачам, аспірантам, юристам-практикам, працівникам органів державної влади та місцевого самоврядування, науковцям, які працюють над аграрно-правовою та суміжною тематикою, всім, хто цікавиться специфікою правового регулювання господарської діяльності в аграрному секторі економіки України.

УДК 340.132:338.43](477)
ББК 67.9(4Укр)0+65.9(4Укр)32

ISBN 978-966-667-628-6

© Коваленко Т. О., 2015
© Юрінком Інтер, оформлення, 2015

ЗМІСТ

Передмова	3
РОЗДІЛ 1. Поняття, правові засади та законодавче регулювання господарської діяльності в агропромисловому комплексі України	6
§ 1. Поняття та особливості господарської діяльності в агропромисловому комплексі України	6
§ 2. Правові засади господарської діяльності в агропромисловому комплексі України	13
§ 3. Законодавче регулювання господарської діяльності в агропромисловому комплексі України	17
§ 4. Інституційно-функціональне забезпечення господарської діяльності в агропромисловому комплексі України.	22
<i>Питання для самоконтролю</i>	28
<i>Рекомендована література</i>	29
РОЗДІЛ 2. Особливості правового регулювання рослинництва у сільському господарстві України	30
§ 1. Правове регулювання захисту сільськогосподарських рослин.	30
§ 2. Особливості правового регулювання карантину рослин	33
§ 3. Правове регулювання поводження із пестицидами та агрохімікатами у процесі сільськогосподарського виробництва.	39
<i>Питання для самоконтролю</i>	43
<i>Рекомендована література</i>	43
РОЗДІЛ 3. Правове забезпечення насінництва та розсадництва	45
§ 1. Насінництво та розсадництво як види господарської діяльності в агропромисловому комплексі України: загальна характеристика.	45
§ 2. Особливості правового становища суб'єктів насінництва та розсадництва.	48
§ 3. Правове регулювання вирощування та реалізації насіння і садивного матеріалу	51
§ 4. Особливості правового забезпечення державної підтримки суб'єктів насінництва та розсадництва.	57
§ 5. Інституційно-функціональне забезпечення та юридична відповідальність у сфері насінництва та розсадництва	58
§ 6. Охорона прав на сорти сільськогосподарських рослин	63
<i>Питання для самоконтролю</i>	74
<i>Рекомендована література</i>	74

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 4. Правове регулювання виробництва, зберігання та реалізації зерна	76
§ 1. Поняття та юридичні ознаки виробництва, зберігання та реалізації зерна як видів господарської діяльності в агропромисловому комплексі України	76
§ 2. Особливості правового статусу суб'єктів виробництва зерна	79
§ 3. Правове забезпечення зберігання зерна	80
§ 4. Особливості правового регулювання реалізації зерна	85
§ 5. Інституційно-функціональне забезпечення виробництва, зберігання та реалізації зерна	89
<i>Питання для самоконтролю</i>	94
<i>Рекомендована література</i>	94
РОЗДІЛ 5. Правове регулювання виробництва та реалізації цукру	96
§ 1. Поняття та юридичні ознаки виробництва та реалізації цукру як видів господарської діяльності в агропромисловому комплексі України	96
§ 2. Правове регулювання виробництва та реалізації цукрових буряків	100
§ 3. Особливості правового регулювання виробництва та реалізації цукру з цукрових буряків	104
§ 4. Правове регулювання виробництва та реалізації цукру з цукру-сирцю тростинного	109
§ 5. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері виробництва та реалізації цукру	113
<i>Питання для самоконтролю</i>	114
<i>Рекомендована література</i>	114
РОЗДІЛ 6. Правове регулювання виноградарства та виноробства	116
§ 1. Поняття та юридичні ознаки виноградарства та виноробства як видів господарської діяльності в агропромисловому комплексі України	116
§ 2. Правове регулювання виноградарства в Україні	120
§ 3. Правове регулювання виноробства в Україні	123
§ 4. Особливості інституційно-функціонального забезпечення виноградарства та виноробства	130
§ 5. Законодавче регулювання державної підтримки суб'єктів виноградарства та виноробства	133
§ 6. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері виноградарства та виноробства	134
<i>Питання для самоконтролю</i>	137
<i>Рекомендована література</i>	138

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 7. Особливості правового регулювання тваринництва у сільському господарстві України	139
§ 1. Правове регулювання поведінки із сільськогосподарськими тваринами	139
§ 2. Правове забезпечення ідентифікації та реєстрації сільськогосподарських тварин	143
§ 3. Правове забезпечення ветеринарно-санітарного та епізоотичного благополуччя	148
§ 4. Правове регулювання виробництва та використання ветеринарних препаратів у тваринництві	153
§ 5. Правове регулювання виробництва кормових добавок, преміксів та кормів для тварин.	155
<i>Питання для самоконтролю.</i>	158
<i>Рекомендована література</i>	158
РОЗДІЛ 8. Правове забезпечення організації та ведення племінної справи.	159
§ 1. Юридичні ознаки та особливості племінної справи у сільському господарстві України	159
§ 2. Умови та підстави зайняття племінною справою за законодавством України.	164
§ 3. Особливості правового статусу суб'єктів племінної справи у тваринництві	167
§ 4. Охорона прав на селекційні досягнення в тваринництві	173
§ 5. Інституційно-функціональне забезпечення племінної справи у тваринництві	176
§ 6. Законодавче забезпечення державної підтримки суб'єктів племінної справи у тваринництві	179
§ 7. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері племінної справи в тваринництві	181
<i>Питання для самоконтролю.</i>	182
<i>Рекомендована література</i>	182
РОЗДІЛ 9. Правове регулювання господарської діяльності у сфері бджільництва.	184
§ 1. Поняття та юридичні ознаки бджільництва як виду господарської діяльності в агропромисловому комплексі України	184
§ 2. Правове регулювання зайняття бджільництвом в Україні	187
§ 3. Законодавче забезпечення державної підтримки бджільництва.	193

ЗМІСТ

<i>Питання для самоконтролю</i>	197
<i>Рекомендована література</i>	197
РОЗДІЛ 10. Правове регулювання виробництва молока та молочних продуктів	198
§ 1. Поняття та юридичні ознаки виробництва молока та молочних продуктів як видів господарської діяльності в агропромисловому комплексі України	198
§ 2. Правове регулювання безпеки та якості молока та молочних продуктів	204
§ 3. Законодавче забезпечення державної підтримки виробництва та реалізації молока	209
§ 4. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері виробництва та реалізації молока	214
<i>Питання для самоконтролю</i>	215
<i>Рекомендована література</i>	215
РОЗДІЛ 11. Правове регулювання рибництва (аквакультури) та рибальства	217
§ 1. Поняття та юридичні ознаки рибництва (аквакультури) та рибальства як видів господарської діяльності в агропромисловому комплексі України	217
§ 2. Правове регулювання рибництва (аквакультури)	221
§ 3. Правове регулювання рибальства	225
§ 4. Особливості правового регулювання переробки продукції рибного господарства	229
§ 5. Особливості інституційно-функціонального забезпечення рибництва (аквакультури) та рибальства	231
§ 6. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері рибництва (аквакультури) та рибальства	233
<i>Питання для самоконтролю</i>	236
<i>Рекомендована література</i>	236
РОЗДІЛ 12. Правове регулювання безпеки та якості сільськогосподарської продукції	237
§ 1. Поняття та правові засоби гарантування безпеки та якості сільськогосподарської продукції	237
§ 2. Правове забезпечення органічного сільськогосподарського виробництва	241

ЗМІСТ

---

§ 3. Правове регулювання використання генетично модифікованих організмів у процесі сільськогосподарського виробництва	245
§ 4. Правове регулювання виробництва сільськогосподарської сировини для дитячого харчування	250
§ 5. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері безпечності та якості сільськогосподарської продукції	256
<i>Питання для самоконтролю.</i>	259
<i>Рекомендована література</i>	260
Глосарій	261

[Перейти на сайт →](#)